

Ardahandan Batıya

— sahara · 10 Aralık 2023

Ardahan'dan Batıya

1800 rakımlı Ardahan'da hava bozuksa ve yaz mevsimi yerini sonbahara bırakıyorsa havalar iyice soğur. Hava sıcaklığı tek rakamlı sayılara düşer. Acil işi olmayan insanlar dışarıya sokaklara çıkmaz. Ardahan'da İstanbul seferini yapacak otobüsün kalkmasını bekliyoruz. Ara ara hızlanan yağmur ve şiddetini artıran rüzgârdan çocuklarla birlikte büyükler de nasiplendik. İyice ıslandık, üşüdük...

Otobüssün içi ana baba günüydü. İkişerli koltuklarda iki büyük yolcunun yanında birer de çocuk vardı. Bazı annelerin kucağında bebekler vardı. Otobüsün kalkış saati 13.00'tü. Biz ancak saat 14.00'de doğru hareket edebildik. Taşıtımızın içi sınısıktı. Kalabalık yolcu topluluğunun nefesleri içerisinde yetesiye ısıtmıştı.

Kars'a yaklaştığımızda bulutlar dağılmış hava biraz açmıştı. Güneş, Kars Kalesi'ni soluk sarı ışıklarıyla aydınlatıyordu. Ardahan'da yetesiye yolcusunu almıştı otobüsümüz Kars'ta fazla kalmadı. Kısa bir ihtiyaç molası sonunda hareket ettik. Hava da karardı. Karanlıkların içine daldık. Ağlayan bebek sesleri, koltuklarında rahat otaramayanların sızlanmaları dinmiyordu.

İstanbul'a, Sakarya ve Kocaeli'ne ilk kez seyahat edenler vardı. Bazı yolcuların çoğusu kara lastik ayakkabı giyiyordu.

Altı değiştirilmesi gereken bebeklerin için pratik bebek bezleri yoktu. Altı değiştirilen bebeklerden yayılan kokulara burnumuzu kapatarak rahatlamaya çalışıyorduk. Hele lastik ayakkabılardan yayılan kokulara dayanılacak gibi değildi. Ve o yıllarda taşıtlarda sigara içmek serbestti. Ne kadar çağ dışı alışkanlık ve duyarsızlık. Büyükleri bir yana bırakalım, bebekler ve küçük çocukların sağlığı hiç mi düşünülmezdi (!)

Yapacak bir şey yoktu. Başa gelen çekilir.

Yolculuğumuzun tarihi hayli eskilere dayanıyor. Yetmişli yılların sonu... Memleket kaynıyordu o yıllarda. İller ideolojik olarak parçellenmişti. Kars otobüsleri Erzurum'dan geçerken taşlandıklarını duyuyorduk. Kars'ta sol, Erzurum'da sağ ideolojiler baskındı. Şavşatlı bir eczacı arkadaş anlatmıştı:

"Arabamla Erzurum'da hastahaneye gidecektim. Arabamı şehir dışında bıraktım. Artvin plakalı araçla Erzurum'un merkezine girmek dayak yemeye ve aracın haşat olmasına davetiyeydi. Hastahaneye yaklaştığım zaman kalabalık bir grup sloganlar atarak yürüyordu. Ben de sağ elimi yumruk yapıp kolumu kaldırdım. Komünistler Moskova'ya, komünistler Moskava'ya ' diye bağırarak kalabalığın arasından rahatça geçip hastahaneye gidebildim. "

Saat 24.00'de Erzurum Otobüs terminaline vardık. Yarım saat mola verildi. Gece yarısı terminalde

sorun olmaz diye birlikte yolculuk ettiğim bir öğretmen arkadaşla iki çay içmek amacıyla çocukları otobüste bırakarak terminaldeki çay ocağına gittik. Sağ görüşlülerin malum bıyıklısı bir genç yanımıza yaklaştı. Masamıza dört bardak çay koydu. Biz her ne kadar iki kişiyiz iki çay içeceğimizi söyledik. Tosuncuk kaşlarını çatarak: “Burada adet böyledir.” Diyerek yanımızdan uzaklaştı. Birer bardak çay içtik. Diğer iki çayı içmeyerek durumu ancak bu kadar protesto edebildik. Dört çay parasını ödeyerek çabucak otobüsümüze girdik. Lafı uzatsaydık başımıza nelerin geleceğinin farkındaydık.

Neyse ki, otobüsümüz kötü bir olayla karşılaşmadan hareket etti. Hoş olmayan kokular içinde yol alıyorduk. Durumumuz yine de Dostoyevski'nin Ölüler Evi romanını yazdığı koşullardan biraz daha iyiydi. Yolculuğa birazcık neşe katan ikinci kaptanın sorduğu eğlenceli bilmecelelerdi. Otobüs içindeki kirli hava çekilecek gibi değildi. Taşıtımız azami seksen kilometre yapabiliyordu. Otta Anadolu toprakları soluk gri renk almıştı.

Evet, Anadolu bozkırında yol alıyorduk kazasız belasız. Güneş doğmuş hava sıcaklığı yükselmişti. Otobüsün camlarını aralayıp temiz hava teneffüs etme olanaklı oluyordu. Aheste aheste yolculuk devam ederken yaşadığım yıllar içinde ilk ve tek olarak karşılaştığım hareket halindeki taşıtın tekerinin bomba sesi çıkararak patlamasına tanık oldum. Ön sağ lastikte tilki ininin ağzı genişlikte bir delik açılmış, büyük bir parça kopup yana savrulmuştu.

Kazayı otobüs takla atmadan atlattık. Tekerini değiştirmeyi yapılacak iş. Stepne yoktu uzun servis aracımızda maalesef (!) Kırıkkale'ye gidip lastik almaktan öte bir çözüm yolu da yoktu. Sürücülerimiz yoldan geçen bir araca binip lastik almak için yanımızdan ayrıldık.

Vakit öğleye yaklaşıyordu. Tüm yolcular kırlara dağıldık. Yorgunluk attık. Kısa sayılmayacak bir süre içinde temiz Orta Anadolu kırında piknik yaptık. Dinlendik yetesiye. Sürücülerimiz geri dönüp yeni lastiği takıp yeniden hareket etmeniz üç saate yakın sürdü. Bu kez biz yolcuların tek dileği vardı; sağlıklı bir biçimde yolculuğun sonlanması.

Yolculuğumuzun kalan kısmı normal geçti. Otobüsün hızında bir değişiklik yoktu. Taşıtın içinin tahammül edilmez hava kirliliği, haddinden fazla yolcu ile yaptığım ömür törpüleyen yolcuk sona erdi nihayet. Otobüs terminalinde eşyalarımızı indirirken güneş çoktan batmış karanlık çökmüştü Kocaeli'nin üstüne. Eşyalarımızı bagajdan aldık. Bizimle birlikte yolculuğu Kocaeli'ne kadar bir arkadaşın şu sözleri aklımda kaldı uzun yorucu yolculuk anılarıyla birlikte:

“ hani yemin etsek başımız ağrımaz. Ardahan'dan Kocaeli'ne tamı tamına otuz altı saat sürdü yolculuğumuz. ”